

Posudek oponenta

Diplomová práce: Mezi osobou a rolí, mezi životem a smrtí

Vedoucí práce: doc. Mgr. Milan Schejbal

Oponent: Mgr. Daniel Hrbek, Ph.D.

Diplomová práce Josefa Honzíka je založena na reflexi jeho studia a částečně také na poznatcích z praxe. Je zde patrná snaha tematizovat práci úvahou o problematice hereckého prožívání a odstupu od role a proměně diplomantova chápání této problematiky v průběhu studia i praxe.

V úvodu se diplomant zamýšlí nad chápáním herectví na počátku studia a postupně nás seznamuje s procesem růstu vlastního vědomí o oboru. Honzíka fascinuje hranice mezi dramatickou osobou a hereckou postavou, přičemž ale s těmito zaběhnutými pojmy pracuje zpočátku nepřehledně a bylo pro mne nejdříve matoucí a složité zorientovat se v tom, co těmito pojmy vlastně myslí. Užívá terminologii tak, že hovoří o „osobě herce“, pak o „herecké postavě“, následně užívá pojem „dramatická osoba“, aby v závěrečné části úvodní kapitoly konstatuje, že za „hereckou postavu“ považuje roli a „osobou herce“ pak myslí sebe jako tvůrce. Hned po úvodní části, kde se snaží vymezit, jak bude následně se zvoleným pojmoslovím pracovat, píše diplomant o zkušenosti herecké práce na Havlově Vernisáži a svém zážitku „vypadnutí z role“ při klauzurním představení. Teprve z této kapitoly lze s jistotou pochopit, jak pojmy, které užívá, vnímá, a jak je má chápat čtenář.

Jako jednu z praktických prací si pro svůj teoretický rozbor diplomant zvolil absolventskou roli Frederu z Brucknerovi hry Choroby mládí. V kapitole Tvorba role Frederu Honzík reflektuje nejdříve práci na vnějškové charakterizaci postavy, přemýšlí o tom, jak jeho práci na postavě z tohoto hlediska ovlivnil kostým, a v této souvislosti také píše o praktickém studiu Michaila Čechova a o své vlastní zkušenosti s psychologickým gestem. V dalších kapitolách se Honzík věnuje analýze vztahů jednotlivých postav hry a postavy Frederu, zkušenosti s reprízováním a díky němu vzrůstající hereckou souhrou s partnery.

Dalším předmětem krátké teoretické reflexe je inscenace Cizinec hledá byt v režii Tomáše Loužného, kde se diplomant setkal s prací na více rolích v jedné inscenaci. Na příkladu dvou jím vytvořených postav popisuje, jak na nich pracoval. Jedním ze závěrů této kapitoly je diplomantovo přesvědčení, že je velmi složité, ztvárnit několik rolí v průběhu jednoho představení a vyslovuje myšlenku, že herec s takovým úkolem nemůže plně projevit svůj talent a domýšlí, že tato skutečnost pak má vliv na jeho výkon a inscenaci samotnou.

Další ucelenou částí diplomové práce je kapitola o první profesionální příležitosti v inscenaci Synáčci podle Musilova románu Zmatky chovance Törlesse v režii Tomáše Loužného. Honzík se zde na relativně velké ploše snaží detailně popsat inscenaci v situacích, ve snaze popsat vnitřní motivace jednání postavy Beinberga. Závěrem této kapitoly se diplomant zamýšlí na trendem obsazování a uvádí svou zkušenost, že v současné praxi bývá herec režisérem obsazen spíše podle typu. Pro Honzík je ovšem důležité, aby se jako herec mohl vyvíjet a bylo mu umožněno rozvíjet své schopnosti i na tzv. „protiúkolech“.

V posledních kapitolách diplomové práce se Honzík tematicky vrací k důležitosti hereckého odstupu od postavy a nebytné kontrole jednání herce na jevišti. Pozornost věnuje fyzické připravenosti herce, rozepisuje se o procesu koncentrace a přípravy na představení a také o vlivu publika na herecký výkon.

Diplomová práce je přehledná, místy rozvleklá, ne příliš obsažná, pokud jde o závěry, je ale až na drobné detaily jednoduše srozumitelná. Dokládá studentův vývoj myšlení o oboru, který je založen na adekvátní znalosti teoretické literatury i praktických poznatků. V tomto slova smyslu také odpovídá nárokům pro ústní obhajobu.

Otázky k obhajobě:

Provokativně (avšak ne negativně) na mne z celé práce působí tvrzení, že herec, který v rámci jedné inscenace ztvárňuje několik rolí, nemá díky tomu podmínky projevit svůj um. Proto diplomanta žádám, aby tuto myšlenku rozvedl při ústní obhajobě.

Další otázka na diplomanta zní: Jaké negativní vlivy má na herce (podle Vás) dlouhodobé obsazování „po typu“?

Proč se jmenuje Vaše práce Mezi osobou a rolí je z Vašeho psaní zjevné, k čemu se vztahuje druhá část titulu: „*mezi životem a smrtí*“?

V Praze dne 5.6.2020

Daniel Hrbek